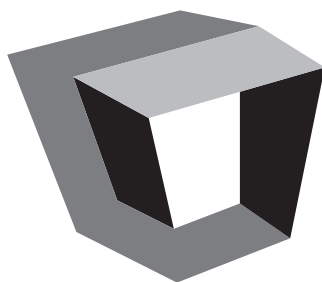

FSD3370

**Päihteiden väärinkäyttäjien käynnit
yhdyskuntaseuraamustoimistoissa:
asiakastapaamiset 2007-2009**

Aineisto-opas

TIETOARKISTO

Tämän aineisto-oppaan viittaustiedot:

Päihneiden väärinkäyttäjien käynnit yhdyskuntaseuraamustoimistoissa: asiakastapaamiset 2007-2009 [aineisto-opas]. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [tuottaja ja jakaja], 2020.

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (25.8.2020).

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Asiakaspalvelu:
asiakaspalvelu.fsd@uta.fi
040 190 1442

Palveluportaali Aila:
<https://services.fsd.uta.fi/>

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
<http://www.fsd.uta.fi/>

Lukijalle

Tämä aineisto-opas on osa Tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa FSD3370. Oppaan alussa on tiedot aineiston sisällöstä, aineiston rakenteesta ja keruusta sekä luettelo julkaisuista, joissa aineistoa on käytetty. Opas sisältää myös aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit, esimerkiksi mahdolliset haastattelukysymykset, kirjoitusohjeet, tutkimuskutsut, litterointiohjeet tai virikemateriaalit. Tekstiaineistoista mukana on usein lisäksi aineistonäyte, josta selviää esimerkiksi käytetty litterointitaso.

Liitteenä olevat aineistoon kuuluvat dokumentit on tarvittaessa anonymisoitu. Kaikki oppaan sisältämät aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit toimitetaan asiakkaalle aineiston latauksen yhteydessä myös erillisinä tiedostoina

Aineistoon ja sen tekijöihin tulee viitata asianmukaisesti kaikissa julkaisuissa ja esityksissä, joissa aineistoa käytetään. Tietoarkiston antaman malliviittaustiedon voi merkitä lähdeluetteloon sellaisenaan tai sitä voi muokata julkaisun käytäntöjen mukaisesti. Malliviittaus:

Koski-Jännes, Anja (Tampereen yliopisto) & Sarpavaara, Harri (Tampereen yliopisto) & Tolonen, Kari (Tampereen yliopisto): Päihteiden väärinkäyttäjien käynnit yhdyskuntaseuraamustoimistoissa: asiakastapaamiset 2007-2009 [sähköinen tietoaineisto]. Versio 1.0 (2020-08-25). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD3370>

Tietoarkistoon on lähetettävä viitetiedot kaikista julkaisuista, joissa käyttäjä hyödyntää aineistoa. Aineiston alkuperäiset tekijät ja tietoarkisto eivät ole vastuussa aineiston jatkokäytössä tuotetuista tuloksista ja tulkinnoista.

Sisältö

1	Aineiston kuvailu	1
1.1	Aineiston otsikot ja datan versio	1
1.2	Sisällön kuvaus	1
1.3	Aineiston rakenne ja keruu	3
1.4	Aineiston käyttö	3
A	Aineistonäyte	5
B	Tutkimustiedote	9

Luku 1

Aineiston kuvailu

1.1 Aineiston otsikot ja datan versio

Aineiston nimi: Päihteiden väärinkäyttäjien käynnit yhdyskuntaseuraamustoimistoissa: asiakastapaamiset 2007-2009

Aineiston nimi englanniksi: Substance Abuse Treatment in Community Sanctions Offices: Client Meetings 2007-2009

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (25.8.2020).

1.2 Sisällön kuvaus

Muu materiaali

Motivoivan haastattelun noudattaminen 3.1.1 - koodauskäsikirja¹

Kari Tolosen väitöskirjan liitteenä sivuilla 221-264 on saatavilla koodauskäsikirjan suomennos motivoivan haastattelun analysointia varten.

Tekijät

Koski-Jännes, Anja (Tampereen yliopisto)

Sarpavaara, Harri (Tampereen yliopisto)

Tolonen, Kari (Tampereen yliopisto)

Asiakastapaamiset taltiointiin 25 kriminaalihuollon työntekijän toimesta.

Aineiston tekijänoikeudet

Tietoarkiston ja aineiston luovuttajan tekemän sopimuksen mukaisesti.

¹<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-0855-1>

Aineiston luovuttaja

Koski-Jännes, Anja (Tampereen yliopisto)

Aineisto luovutettu arkistoon

20.6.2019

Asiasanat

alkoholinkäyttö; alkoholiongelmat; elämäntilanne; huumeiden käyttö; juomatavat; kriminaalihuolto; motivoiva haastattelu; päihdehuolto; päihdeongelmat; päihderiippuvuus; päihdetyö; pähteet; rikokset; sosiaaliset ongelmat; tavoitteet

Tieteenala / Aihealue

OKM:n tieteenalaluokitus: Lääke- ja terveystieteet; Yhteiskuntatieteet

CESSDAn luokitus: Lainsäädäntö ja oikeusjärjestelmät; Päihteiden käyttö ja tupakointi; Yleinen terveydentila ja hyvinvointi

Sarjakuvaus

Tämä aineisto kuuluu sarjaan:

Aineistot, jotka eivät kuulu sarjaan

Yksittäiset aineistot, jotka eivät kuulu mihinkään sarjaan.

Sisällön kuvaus

Tässä aineistossa kriminaalihuollon työntekijät ja asiakkaat käyvät keskustelua asiakkaan päihteiden käyttöön sekä elämänmuutokseen liittyen. Tapaamisissa kartoitetaan päihteiden käyttöä, sen syitä sekä seurauksia. Kultakin 50 yhdyskuntaseuraamusasiakkaalta on pyritty taltioimaan kaksi tapaamista. Alkuperäistä tutkimusta ovat rahoittaneet Suomen Akatemia, Rikosseuraamusvirasto sekä Alkoholitutkimussäätiö. Aineisto on kerätty Motivoivien alkuhaastatteluiden prosessi- ja tuloksellisuustutkimuksessa eli MISA-hankkeessa. Tässä aineistossa keskustelut rakentuvat Viisi keskustelua muutoksesta (VKM) -ohjelman mukaisesti.

Tämä kvalitatiivinen aineisto sisältää nauhoitettujen asiakastapaamisten litteraatit. Aineistoa on mahdollista käyttää rinnakkain samoilta asiakkailta kerätyn kvantitatiivisen FSD3369-aineiston kanssa. Kvantitatiivinen aineisto sisältää muun muassa Alcohol Use Disorders Identification Test (AUDIT) -kyselyn sekä tämän aineiston keskustelujen arvioinnit sekä asiakkaalta että työntekijältä. Vastajat voidaan yhdistää asiakasnumeron avulla.

Keskusteluissa kartoitetaan vastaajan tavoitteita ja motivaatiota päihteiden käytön vähentämiseen tai lopettamiseen sekä rikollisen elämäntavan muuttamiseen liittyen. Asiakstapaamisissa selvitetään laaja-alaisesti asiakkaan elämäntilanne perheen, työn ja terveydellisten seikkojen osalta. Asiakkaille tehdään AUDIT-testi, jonka tulokset käydään osittain läpi keskusteluissa. VKM-ohjelman mukaisesti ensimmäisessä keskustelussa selvitetään asiakkaan elämäntoiveita ja toisessa keskustelussa vertaillaan päihteiden käytön hyötyjä ja haittoja mahdollisen muutoksen tuomiin hyötyihin. Asiakkaat kertovat laajasti käyttämistään päihteistä sekä siitä, kauanko ongelmakäyttö on jatkunut. Aineiston asiakkaista suurin osa nimeää alkoholin ensisijaiseksi päihteekseen, mutta mukana on myös esimerkiksi kannabiksen, amfetamiinin sekä buprenorfiinin käyttäjiä.

Tämän aineiston taustatiedoiksi on poimittu edellä mainitusta kvantitatiivisesta aineistosta asiakasnumero, tapaamispäivä, vastaajan luokiteltu ikä, sukupuoli, siviilisääty, ensisijainen päihde sekä tieto siitä, onko vastaajalla lapsia. Aineistosta on tehty html-versio, jonka hakemiston avulla kirjoituksia on helppo selata.

1.3 Aineiston rakenne ja keruu

Maa: Suomi

Kohdealue: Suomi

Havainto/aineistoyksikkötyyppi: Henkilö

Perusjoukko/otos: Rikosseuraamusvirastojen asiakkaat, joille on määrätty yhdyskuntapalvelua

Aineistonkeruun ajankohta: 5.12.2007 – 6.7.2009

Kerääjät: Rikosseuraamuslaitos

Aineistonkeruun tekniikka: Taltiointi

Keruväline tai -ohje: Aineistonkeruuohjeistus

Tutkimuksen aikaulottuvuus: Poikkileikkausaineisto

Havainto/aineistoyksiköiden valinta: Ei-todennäköisyysotanta: harkinnanvarainen poiminta

Tutkijat markkinoivat tutkimusta VKM-koulutuksissa yhdyskuntaseuraamustoimistojen työntekijöille, joista mukaan lähteneet esittivät asiakkailleen mahdollisuuden osallistua tutkimukseen.

Aineiston määrä: 97 odt-tiedostoa. Aineistosta on tuotettu lisäksi selailtava html-versio sekä taulukkomuotoinen csv-versio.

1.4 Aineiston käyttö

Aineiston käytössä huomioitavaa

Yhden asiakkaan tapaamisten litteraatit eivät ole saatavilla. Lisäksi yhdeltä asiakkaalta on tallennettu vain yksi keskustelu.

Aineiston asiakkaiden kyselyvastaukset sekä keskustelujen arvioinnit ovat saatavilla aineistossa FSD3369 Päihteiden väärinkäyttäjien käynnit yhdyskuntaseuraamustoimistoissa: alku- ja seu-

rantatutkimukset 2007-2010. Vastajaat voidaan yhdistää asiakasnumerolla.

Tunnisteellisuussyistä tutkijat ovat poistaneet aineistosta suorat tunnisteet sekä vahvat epäsuorat tunnisteet kuten paikkakunnat. Tietoarkistossa on lisäksi luokiteltu asiakkaiden sekä heidän lapsien iät sekä poistettu ammatteihin viittaavat tiedot. Tarvittaessa myös muita yksityiskohdaisia tietoja on poistettu tunnisteellisuuden vähentämiseksi. Tietoarkiston merkinnät on tehty käyttäen [[tuplahakasulkuja]].

Julkaisut

Tolonen, Kari (2018). Viisi keskustelua muutoksesta (VKM) -ohjelman prosessi ja tulokset yhdyskuntaseuraamusasiakkailla. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto: Tampere University Press. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-0855-1>

Ajantasainen julkaisuluettelo aineiston kuvailun yhteydessä osoitteessa

<https://services.fsd.uta.fi/catalogue/FSD3370>

Liittyvät aineistot

FSD3367 Päähteiden väärinkäyttäjien käynnit A-klinikoilla: alku- ja seurantatutkimukset 2007-2010

FSD3368 Päähteiden väärinkäyttäjien käynnit yhdyskuntaseuraamustoimistoissa: asiakastapaamiset 2007-2009

FSD3369 Päähteiden väärinkäyttäjien käynnit yhdyskuntaseuraamustoimistoissa: alku- ja seurantatutkimukset 2007-2010

Käytön ja kuvailun oheismateriaalit

Tolonen, Kari (2018) Viisi keskustelua muutoksesta (VKM) -ohjelman prosessi ja tulokset yhdyskuntaseuraamusasiakkailla. Tampere:Tampereen yliopisto. Väitöskirja.

Aineiston sijainti

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto

Käyttöoikeudet

Aineisto on käytettävissä (C) vain tutkimukseen ja ylempiin opinnäytteisiin (esim. pro graduun, liseniaatin- ja väitöstutkimukseen).

Liite A

Aineistonäyte

FSD3370 PÄIHTEIDEN VÄÄRINKÄYTTÄJIEN KÄYNNIT YHDYSKUNTASEURAAMUSTOIMISTOISSA: ASIAKASTAPAAMISET 2007-2009

FSD3370 SUBSTANCE ABUSE TREATMENT IN COMMUNITY SANCTIONS OFFICES: CLIENT MEETINGS 2007-2009

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

T: Mitä tarkoitat sillä?

A: No siis kyllähän nyt tietää että onhan se nyt ongelma. Tässäkin istua. En mä nyt tässä istus jos se ei ois ongelma.

T: Niin. Niin, mä aattelin ihan sitä sammaa, että siis eikö tuo kerro siitä et, että sä niinku tiijät että se on ongelma/ A: /Joo/ T: /sulle se juominen. Niin. Mut toisaalta se on hirveen hyvä lähtökohta, niin. Se ei tietysti oo että sinä siinä istut, että näin pitkälle on niinku tarvinnu tulla sen asian kanssa, mutta että jokatapauksessa nyt sä niinku tiijät et se on semmonen asia mille pittää jotain tehdä. Ymm. No harkinta on sitten neljätoista, ossaatko aatella mitä se vois kertoa?

A: Osaan, että tietää tässä vaiheessa että pitäs vähentää, miettiä vähän [näitä juttuja] /Niin/ Että ei nyt ihan täydellisesti kummiskaan lopettaa.

T: Niin. Niin sä ite määrittelit sitä että sä niinku haluaisit sillä tavalla että se ois sulla hallinnassa.

A: Ymm.

T: Että et ois kokonaan juomatta, mutta mä ymmärsin että ei ois näitä tämmösiä pitkiä putkia ja ja.

A: Niin

T: Ja oliko se niin että ne ois vähempi kerrallaan sit sillon/ A: /Joo/ T: /ku juot? Niin, niin. No askeleen ottaminen on kaksytykaheksan.

A: Joku askelhan täs on otettava. En minä kovin kauaa meinannu täällä krimilläkään pyörii.
08:02

Liite B

Tutkimustiedote

FSD3370 PÄIHTEIDEN VÄÄRINKÄYTTÄJIEN KÄYNNIT YHDYSKUNTASEURAAMUSTOIMISTOISSA: ASIAKASTAPAAMISET 2007-2009

FSD3370 SUBSTANCE ABUSE TREATMENT IN COMMUNITY SANCTIONS OFFICES: CLIENT MEETINGS 2007-2009

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

11 LIITTEET

Liite 1. Asiakkaan tutkimussuostumus

Tampereen yliopisto

VKM-ohjelma kriminaalihuoltolaitoksen päihdetyössä – prosessi ja tuloksellisuustutkimus

Tampereen yliopisto
Sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos
33014 Tampereen yliopisto
Projektin johtaja professori Anja Koski-Jännes

ASIAKKAAN TUTKIMUSSUOSTUMUS

VKM (viisi keskustelua muutoksesta)-ohjelmaa ollaan maassamme ottamassa laajamittaisesti käyttöön Kriminaalihuoltolaitoksen päihdetyössä. Ohjelman käyttöönoton ja kehittämisen tueksi tarvitaan tutkimustietoa VKM-päihdekeskustelujen kuluista ja niiden tuloksellisuudesta.

Tämän tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa, joka auttaa kehittämään Kriminaalihuollossa tehtävää päihdetyötä. Tutkimuksessa tarkastellaan ohjaajan ja asiakkaan välistä vuorovaikutusta VKM-istuntojen aikana ja selvitetään näiden istuntojen yhteyttä hoitotuloksiin.

Tutkimus toteutetaan Tampereen yliopistossa vuosina 2007–2010 ja sitä rahoittaa Suomen Akatemia sekä Rikosseuraamusvirasto.

Tutkimusaineiston keruu tapahtuu pääosin VKM-ohjelman puitteissa hyödyntäen siinä tuotettua materiaalia. Tutkimukseen osallistuminen edellyttää:

- esitietolomakkeen täyttämistä

- suostumusta siihen, että ohjaaja antaa VKM-ohjelman aikana tuotettua materiaalia tutkijoiden käyttöön
- kahden ensimmäisen keskustelun arvioimista lyhyesti istuntojen loppuksi
- päihdehoitotilannetta ja päihteenkäyttöä selvittävään kyselyyn vastaamista 6 ja 12 kuukautta ensimmäisen tapaamisen jälkeen (joko puhelimitse, sähköpostitse tai postitse)

Koska pääosin aineisto kerätään muutoinkin VKM-istuntojen yhteydessä tuotettavasta materiaalista, tutkimukseen osallistuminen ei vaadi juurikaan ylimääräistä työtä.

Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Tutkimuksesta voi jättäytyä pois ilman, että se millään tavoin vaikuttaa yhteistyöhön ohjaajan tai Kriminaalihuolto laitoksen kanssa.

Kaikki tutkimuksessa koottava aineisto on ehdottoman luottamuksellista ja se säilytetään Tampereen yliopiston tiloissa niin, ettei siihen ole pääsyä ulkopuolisilla. Tutkimuksen tulokset esitetään niin, etteivät yksittäiset henkilöt ole tunnistettavissa. Tutkimuksen päätyttyä yksittäisiä tunnistettavia asiakkaita koskeva tutkimusaineisto (mukaan lukien videonauhat) hävitetään. Keskusteluista kirjatut ja tunnistetietojen osalta muutetut tekstitiedostot arkistoidaan aihetta koskevan tieteellisen tutkimuksen ja opetuksen käyttöön Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon.

Tällä lomakkeella sitoudun osallistumaan edellä kuvattuun tutkimukseen.

Paikka ja aika:

Osanottajan (asiakkaan) allekirjoitus

Ohjaajan allekirjoitus

Nimen selvennys (tekstaamalla)

Nimen selvennys (tekstaamalla)

Osanottajan yhteystiedot

Osoite: _____

Puhelinnumero: _____

Sähköposti: _____

Yhteyshenkilö, jolta tutkija voi tarvittaessa kysyä osanottajan yhteystietoja

Nimi: _____

Osoite: _____

Puhelinnumero: _____

S-posti: _____

Lisätietoja tutkimuksesta antavat tutkija Harri Sarpavaara [yhteystiedot poistettu]
; tutkija Kari Tolonen [yhteystiedot poistettu]
ja professori Anja Koski-Jännes [yhteystiedot poistettu]

